

ЕКОНОМІКА ОТГ ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Викладач: д.е.н, доцент Переверзева Анна Василівна

Кафедра: міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму, 5й корпус, ЗНУ, ауд. 119 (1^й поверх)

Email: annapereverzeva069@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-29 (кафедра), 228-76-13 (деканат)

Facebook Messenger: <https://www.facebook.com/Переверзева>

Освітня програма		Економіка і управління ринком землі				
Рівень вищої освіти		Бакалаврський				
Статус дисципліни		Вибіркова				
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023-2024 1 семестр	Рік навчання - 3	Тижні	13
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 26 год. Практичні заняття – 26 год. Самостійна робота – 48 год.		
Вид контролю	<i>Екзамен</i>					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15297				
Консультації:		щочетверга, 12.55-14.15 або за домовленістю чи ел. поштою				

ОПИС КУРСУ

Дисципліна належить до вибіркового освітнього компонента підготовки магістра за освітньо-професійною програмою «Економіка та управління ринком землі» спрямована на формування у здобувачів обґрунтованих знань з теорії децентралізації та розвитку об'єднаних територіальних громад. **Мета курсу** – формування компетентностей здобувачів вирішувати складні питання щодо ефективного використання ресурсного потенціалу при здійсненні децентралізації публічної влади та подальшого розвитку територіальних громад.

Кожен з модулів є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення двох атестацій та аналіз її результатів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

1. Вибирати, приймати і реалізовувати оптимальні управлінські рішення; працювати з науковою літературою.
2. Обґрунтовувати прийняті рішення.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS). Детальна формула розрахунку – в рекомендаціях.

3. Обґрунтувати власну точку зору, толерантно вести себе під час дискусії; вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації господарського життя.
4. Використовувати набуті знання в реальному житті.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проектів розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15297>

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка ОТГ та децентралізація» здобувачі набувають таких результатів навчання та компетентностей (заплановані результати навчання та компетентності згідно з ОП 051 Економіка):

Загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності	Програмні результати навчання
<p>ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>СК - 01 Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК-11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК-13 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК-18 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку фермерських господарств, об'єднаних територіальних громад, оцінку їх конкурентоспроможності.</p>	<p>ПРН – 03 Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.</p> <p>ПРН – 04 Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>ПРН – 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПРН – 12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>ПРН – 21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПРН – 22 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами та у невизначених умовах.</p> <p>ПРН – 28 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання в сфері земельних відносин, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність діяльності об'єднаних територіальних громад та раціональність землекористування.</p>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення джерел наукової і професійної літератури в галузі прийняття управлінських рішень (статті, презентації, тези, підручники).
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Складання ментальних карт за теоретичним матеріалом.
 - Обґрунтування ситуаційних завдань.
-
- Презентація власних досліджень.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль – 2 тести по 10 балів кожен (за 1й і 2й півсеместри, проводиться онлайн на платформі Moodle).

Підсумкове практичне завдання (фінальний проєкт) – підготовка і презентація індивідуального проєкту, який потрібно розмістити в системі Moodle за тиждень до призначеної дати захисту.

Вимоги до фінального проєкту: обсяг – до 10 сторінок А4 (не враховуючи додатки). Шрифт Times New Roman, 14 pt, 1,5 інтервал. Презентація і обговорення індивідуального проєкту відбуватиметься на двох останніх заняттях. Презентації мають бути підготовлені в Power Point форматі, до 15 слайдів. Детальний опис структури та вимог до проєкту можна знайти в системі Moodle («Індивідуальний проєкт»).

Критерії оцінювання фінального проєкту:

- 1) завдання виконано у повному обсязі, без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок у науковому стилі із використанням професійної термінології, презентація відповідає змісту проєкту, логічно ілюструє його – 15-20 балів;
- 2) завдання виконано частково, з лексичними, орфографічними і граматичними помилками, презентація не відображає зміст проєкту в повному обсязі, частково ілюструє його – 8-14 балів;
- 3) завдання виконано з великою кількістю помилок, словниковий запас одноманітний, презентація або не відповідає змісту проєкту, або взагалі відсутня – 0-7 балів.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовний модуль 1	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 1	5%
	Вид практичного завдання: тестування	тиждень 2	10%
Змістовний модуль 2	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 3	5%
	Вид практичного завдання: тестування	тиждень 4	10%
Змістовний модуль 3	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 5	5%
	Вид практичного завдання: тестування	тиждень 6	10%
Змістовний модуль 4	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 7	5%
	Вид практичного завдання: тестування	тиждень 8-9	10%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: <i>тести (на Moodle)</i>		тиждень 10-11	20%
Підсумкове практичне завдання: Індивідуальний проєкт та його публічна презентація		тиждень 12-13	20%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Особливості децентралізація в сучасних умовах			
Тиждень 1 Лекція 1	Децентралізація та централізація: поняття, види, переваги і недоліки		
Тиждень 1 Практичне заняття 1	Децентралізація та централізація: поняття, види, переваги і недоліки	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 2 Лекція 2	Закордонний досвід децентралізації публічної влади		
Тиждень 2 Практичне заняття 2	Закордонний досвід децентралізації публічної влади	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 3 Лекція 3	Правові основи розвитку територіальних громад в Україні.		
Тиждень 3 Практичне заняття 3	Правові основи розвитку територіальних громад в Україні.	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Змістовний модуль 2. Теоретичні основи економіки територій і територіальних громад			
Тиждень 4 Лекція 4	Економічний простір як основа економіки територій		
Тиждень 4 Практичне заняття 4	Економічний простір як основа економіки територій.	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 5 Лекція 5	Теорії просторового розміщення економіки		
Тиждень 5 Практичне заняття 5	Теорії просторового розміщення економіки	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 6 Лекція 6	Адміністративно-територіальний устрій України: ретроспектива та сучасність		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 6 Практичне заняття 6	Адміністративно-територіальний устрій України: ретроспектива та сучасність	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Змістовний модуль 3. Прикладні аспекти розвитку територій і територіальних громад			
Тиждень 7 Лекція 7	Принципи сучасної політики регіонального розвитку		
Тиждень 7 Практичне заняття 7	Принципи сучасної політики регіонального розвитку	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 8 Лекція 8	Інституційне забезпечення розвитку громад і територій		
Тиждень 8 Практичне заняття 8	Інституційне забезпечення розвитку громад і територій	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	5
Тиждень 9 Лекція 9	Стратегування громад і територій		
Тиждень 9 Практичне заняття 9	Стратегування громад і територій	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	4
Змістовний модуль 3. Управління фінансами громад			
Тиждень 10 Лекція 10	Бюджетне регулювання соціально-економічного розвитку територій і територіальних громад		
Тиждень 10 Практичне заняття 10	Бюджетне регулювання соціально-економічного розвитку територій і територіальних громад	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	8
Тиждень 11 Лекція 11	Зарубіжний досвід управління фінансами територіальних громад.		
Тиждень 11 Практичне заняття 11	Зарубіжний досвід управління фінансами територіальних громад.	Опитування за питаннями лекції. Тестування за темою.	8
Тиждень 12	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Тестування на платформі Moodle	20
Тиждень 13	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Індивідуальний проект: текст та його публічна презентація	20
			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Книги:

1. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні. URL: https://surdp.eu/uploads/files/SP_OTG_Methodology_UA.pdf
2. Фінанси об'єднаних територіальних громад: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Сташишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 536 с.
3. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад : практ. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, О. Ю. Матвеева, М. М. Трещов, Л. Г. Шевченко ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 128 с.
4. Мельник М. І., Лещух І. В., Яремчук Р. Є. Ефективність адміністративно-фінансової децентралізації в регіоні: інвестиційний вимір. Фінанси України. 2019. № 3. С. 103–117.
5. Нечипоренко А. В., Юрах Ю. С. Аналіз фінансового потенціалу територіальних громад в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2020. № 1-2. С. 271–284.
6. Переверзева А. В. Оцінка розвитку територіальних громадах як соціально-економічних систем. Вісник Ужгородського національного університету. Серія економічна. 2019. №2 (54). С. 61–70.
7. Pereverzieva A., Volkov V. Project-time resource distribution of socio-economic systems. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT). 2021. Vol. 12, No. 6. P. 4321-4330. URL: <https://turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/8417>
8. Pereverzieva A., Volkov V., Osaul A., Duhiienko N. Assessment method of the urban development level in the context of knowledge and innovation economy. Environmental Sustainability in Natural Resources Management (IOP Conference Series: Earth and Environmental Science): proceedings of the International Conference. 15-16 October 2021. Odesa, Ukraine, 2021. Volume 915. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/915/1/012005/meta>.
9. Переверзева А. В. Методичні підходи до класифікації об'єднаних територіальних громад на основі аналізу фінансових та людських ресурсів. Бізнес-Інформ. 2018. №2. С. 64-69.
10. Переверзева А. В. Сучасні методи управління інтелектуальними і матеріальними ресурсами. Особливості управління трудовими ресурсами об'єднаних територіальних громад: колективна монографія / За заг. ред. д.т.н., проф. В.П. Волкова, д.е.н., проф. Л.А. Горошкової. Запоріжжя: ЗНУ, 2018. 138 с. С. 8–50.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державна казначейська служба України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, щоб недопустити накопичення відпрацювань. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика академічної доброчесності

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть інформацію на сторінці дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення будуть розмішуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2022-2023 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2022-2023 н. р. (https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методіку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yvcds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>